

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§.7. Tenetur homo vitare pericula sibique cauere, ne vitæ fiduciâ decipiatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](#)

Ad Phil. *Jesu temoper amini fierine potest ut ille qui diuinum habet promissum, & omnimodè effe-
c*z. 12.*
Q. *z. 18.** *securus, non securum fidat attenta humana infi-
mitate, & fugiat, & oculis suis prececaeat, lin-
gus tineat, gultu exterrisque rebus; ut vero
quem Deus tuis percellit terriculamente, te sic
impudenter & temerari periculo exposas, co-
que tendas, ubi frequentes sunt murmuratio-
nes, & lulus zdes illius frequentes, & alcarius
conspicuum? Iob diuino luftrago justus appro-
barus simplex, rectus, amicus, Deo fidelis, tan-
ta viuit formidine turbatus, ut ne forte labatur,
oculos suos obcleret ne mulierem impiciat alienam:
*Pezigistadus cū oculis misi, vnde cogitatē
quidem de virgine.* Tu autem, cui pectus instar
fornacis ardet concupiscentia & ad Chorreas fe-
stinas adeo lemeratus in quibus sic ab' que omni-
formidine mulierum manus contactantur,
ut spectantibus sic secundum, & obambulas
monstris, seu larvis inducas, vel aliquando
aperia facie oculos tuos huius vel illius vultus
pascens eleganciam?*

XII. *Ex his temerariae damnavit eos cum presump-
tio, qui se periculis exponunt: ut secum ducant
quodlibet choragos valde in hac regione frequen-
tes, & lobato: in quibus tanta offertur occasio-
vitiorum ac mulierum amplexuum, manuumque
contactuum, ut excusat nequeam illos a graui
peccato, latenti ob eminentissimum periculum.
D. Hieronym, pīnat, quid executari non
possint, & vestra detinet proposita, quibus pre-
tentidis, quid nullum situs conseruam præbici-
ti, nec cogitationibus, nec moribus inhone-
stis, quodque diunum vobis speratis adorare
subsidium: cum vos ipsi animam veltronis adeo
manifeste exponatis discrimini. Pro huius con-
firmatione perpendit illa verba Pauli: *Bonum est
homini mulierem non tangere.* Hoc viro conte-
nit, hoc eius saluam servabit, virtutem, si mul-
ierē nō tetigerit non ait inquit D. Hier. *Bonū
cum muliere honeste non agere sed illam non
tangere inouera: enim apostolus, quantum con-
tactus ille secum inuoluit periculi, & quid sero
valde laicos euadat, qui manu mulierem atripi,
eique collulit.* Non tangere dixi, quasi in tactu
periculum sit, quasi qui illam tetigerit non eua-
dit, que in verum pre se las animas capiat, qua-
sicut adolescentium enlare corda. Confirmat
idem bac Spiritus S. iententia. *Alligabit quis
ignem in sūm suo, & non comburatur, aut am-
bulabit super carbones: quis: & non arabit: quo-
modo igitur qui ignem retigerit, si adim adiuratur**

Hieron. Bapt. de Lanuza Tom. III.

*ita virum talius feminæ. Optime nouerat hoe
exemplar pudicitia: Ioseph. (vt ait D. Hieron.)*
Exemplio
Ioseph.
*cum enim à domina sua ad contactum pelliceretur, sic ab ea fugit, quasi serpens ipsa soiflet
ad eo mortifica quia à Spiritu S. vocatur. Dipsas
serpens statu adurens, & quasi canem videlicet
rabidum. Noster Ioseph quia tangere cum volebat
Egyptia fugit è manib⁹ suis, & quasi ad
morium rabiosissimi canis, ne paulatim virus
serperet, palivis, quod tergit, rat, abiectis, Idem
aduertit D. Chrysostomus quid ab ea ve-
luti à luc contagio diffugere quocunq; casu ille
pallium deseruit quid ipse contigerat, arbitratu-
lum hanc velut pestem esse periculosam: si
namque pele in seculis tibi pallium retigerit, il-
lud abiectis, veritus ne illo tibi damnum morisque
inferatur quam secuta est tibi stupra inter igniā
flamas: an possibile est illam non exire: nonum
igitur est axioma vulgare: mulier ignis est, vir
pales & diabolus tollis: proinde tua Deus exi-
bilat proposita & promissa, quid constans futu-
rue sis, ut in tentationi resistas, nollique cul-
pa consentias. Et erit fortis dea vestra ut saul-
la stupra. & ipsi vestrum quasi scintilla & fac-
cidentur vtrumq; simul & non erit qui extin-
guat. Quo erit fortis dea tua nisi stupra quid fut-
ili manuum contactus, confabulationes, come-
diae, recreations, illa opera vestra, nisi ignis
quid inde futurum, nisi vt tu & illa vterque su-
mul in anima succentur pereatis fugite fugite mo-
net D. Cyprianus hoc etenim vobisque persuas-
to, vos vatem istam alloqui: dum sic incla-
mat. Recedite recedite exite inde, pollutum no-
tice tangere, &c.*

**§. 7. Tenetur homo vitare pericula sibique
caure, ne vite fiducia decipiatur.**

C. Lariū explico difficultatem: viri pruden-
tia insignes nedum formidant, quando
damnum est certum: sed etiam quando
illius imminet periculum, & esse potest, ingrati-
tus, occludi, iantustas, easque tibi reddis cer-
tiones, ad quid hoc nolli quid fures sint accessu.
Ex istis quaque vestrum, nullus dominum tuum in-
grediatur, sed quia potest sic esse. Iter agis tem-
pore hybernali, & penulante tecum sumi pluvia-
lem, que ex se ampliabit & grauis. Nostri forsan
certo pluviam decidant, & nequam, hoc
tamen sciens quid esse potest, & fieri ut in aperte-
to campo nullaque umbraculo, rectum me
comprehendat,

Re se

comprehendat,

comprehendat, ubi & quando minus fuerit sollicitus. Scruta tibi conquisis, in quibus ttorib usciambus obserata serua tua modilia quare non illa relinquis de fossis in aperto? numquid praenosti fore rapida? haud quoquam? sed huius adest periculum, & potest esse.

Sigilum vincium, posse esse, cogat, ut secum se facias, & hoc a te penitus dimoneas? quia non hoc soli obligari Jacob, David, Paulus, & alios, quos retulimus, non obstante diuinam promissione securitatis, ut fugerent, agerentque quidquid portet pro rei necessitate, & ipsa cali fortitudo Christus, sola ex vincio indicio & signo quo suspicatur necesse fisi a Iudeis intenari, fugere libi consuli, periculum.

Tract. 28. in Ieron. praenuntiavit quo vos docetas? (interpret. D. Aug.) ut intelligatis, quod ex eodem calo, quo periculum Tom. 9. potest damnatumque eucore, tenet anima vos protegere & periculum auferre, quoniam nec culpa liberaberis, dum ex una parte pregrandis tuam cognoscis infra uitam, & misericordiam, atque ex altera, te periculis adeo manifestis & evidenter, teneremur exponas? An potest esse? ut ex morte rapientem opina? Non potest esse? ut ex morte rapientem opina? An potest esse? ut ex delicio suis ad vomitum vacans diuina manus comprehendat, que euclias afflata deicias, qualis illa manus iuit, quoniam opiparit, & non anima misit Regi Baldufatu? & nolle potest, ne cum vetram tibi, & salutem credas robustum, atque posteriora sprees tempora, de calo vox audiatur; qualis alteri facta est, quoniam illa super applicata lirabatur, dum se diuinitus & prospera cernit fortunam gaudentem, qua dicebatur: *Statis hac nocte animam tuam reparasti à te: quia autem parasisti cuius erunt!* hoc intellexit optimus, qui tuam contubernaliter autorivoco exenare solum etiam mensisse, desiderans. *Videatis fratres quomodo caute ambule: is, non enim impudenter sed ut appetentes redimenter, sepius quoniam dies malignant.*

Attende quia agas, tibi profice, & oculos sis colis excaecare non audias, perinde qualiter testines mortali, misericordia Iustorum tabernam, tu quoque ad Amorem contubernum, tu similiter ad duas testimonia, tu pariter ad totus properes insolentias erorum quasi fructu finquiras, ille prospexit. *Quasi insipientes.* Sic alter uidetur invenire in mente caput, vultus, & impudicam testimonia meretricem; illius circumvultus allactus cingitur ad prius, ab illa signum ostensum, illico illa insequitor sui parum describi. copos, statim amfsequitur. Statim ea sequitur, ut perdon se coruerit, non accedit quo pergit, sed ex templo statim illa sequitur. Quia, *bos dulcis ad Pro. 7. ruminam;* & quiescit in latitudine & ignorantia, quod ad vincula sua resenhatur, volut si aut festinet ad lagnum, & ne sit quod de periculo anima illius agitur. Quia tales consimiles in mundis qualis fulmis infelix adolescentes, quinque aliqquad coprivescas velut cancri, capite suo feliciter voluptates, & alterius pueri afflictionis intoxicatus, quam velox accelerat ad cingendes neficiem, quo vadat, nullo timore canthus, impetu ratiunculis discutit, sine consideracione ut bostrius ad latitudinem nostri quo pergas? decisa statim (quod illi) quid ad laudem fecerit, velut patet, qui pigiundo connolat ad regiam in qua velico in exitu capiatur, & velut perdidit, quod voluntate & cantando ipsa alacris tecit in iugum. Non perpendit quod adamam suam aterna dominacionis, & mortis exposat pericolo sempiterni, O charis mea! (loquitur D. Serm. 150 Aug.) In hoc astente considerares, quod tibi Spiritus datus, suggerit, quid sit quod tanto exponas Tom. 10. pericula tua? Iusta sunt ipsa, bona, honoris tuis, virtutum tuarum: sed & ipsam animam tuam, De periculo anima tua. Considera, quid non nisi una habeas: considera, quoniam prudenter te monuit ille, qui tibi dixit: *Quam commutationem dabit Matth. homo pro anima sua?* 16. 26.

Ier. 36. dicitur: *Ecce quod tibi dixit Salomon,* 20. ¶ *ne tibi perlungenis, quod bona tua solimodo cunctis diligenter, sed & quod in super & anima tua* 1. *et cura patiaris.* Scorsipremum vix est unus per Prom. 6. *animis malis autem vesti presidiam animam capis;* 26. *animi pre toto: eis in earum minima coelo ter- IV.*

raq. preciosior, & cunctis in hoc mundo exhibili. Animae creaturis multo praestantior. *Si premium eius quoniam scire desiderat, & valorem inquit D. Petrus, hoc dignatus,*

scito, quod Deus in misericordia sanguine 1. *sum dederit preciosum, Pratio jangunc agni 1. Pet. 1. immundus.* An iudicabis quidquid ipso Dei? 20. 19.

gome esse pretiosum? dedit pro illa quidquid habebat. *Sanguinem sum viam, animam corpus,* 1mo scriptum. *Dedit sanguinem pro nobis.* An Tit. 2. 14.

aliquid videtur tibi esse pro te vita, anima atque ipsius Dei clientia estimabilis? hanc pro illa dedit, & illam conquiuit Iudoribus, angustis, flagellis, spinis, clavis, crux, crucifixi, patibulo. An tua sententia potest aliquid majoris valoris indec-

re? quis intus, non tantu valent ipsi angeli,

& omnes simul, quam sola sua anima: etiam in-

III.
Inuenis
labrici

in confessio est, inquit Angelicus Doctor tanto quicunque vili pretio distrahis animam? **Quanta** aliqui quidquam esse pretiosius, quanò confli- **temp.**
tui illi caris pluraq; eius grata profudit. **Quod** **de temp.**
convenis, vel gratitudine tibi datur, magni facis si bonum sit; sed multò amplius quod tibi multis opibus, magnoque fieri labore.

Quanti Rex gemmam estimaret, quam sibi cordis sui sanguine conquisiſſet? quam ciuitatem illam, quam ut aſſequeretur, fere flagellis exposuit ignominiosissimis pluris valent Angeli, Archangeli, & Seraphini multisque: tunc sunt anima tua ſuperiores: ceterum in vno, & per vnum est anima tua unica & ſola illis omnibus longè superior: iſeo quod omnes illi nihilo Deo conſiderunt, nec ut illos deus ſibi lucratetur, laborauit, ſudauit dolore aliquid tolli nūnit, nec quidquid sine parvū ſive magnū tradidit: Sed pro anima tua tradidit quidquid habebat, omnem ſuum ſanguinem, ad ultimam vſq; gatam: omnes labores ſuos & crucias, ut nihil quod pati poſſet, aliud ſupeteſſet: nec pars aliqua corporis ſui eliet, quam non particularibus illi ciam doloribus tradederet: ut illi ſibi lucrare me Petri. **In c. I. pri.** Et quia charē emptiſſe loquimur Doct. an- **ut.** Hom. I. in gel. **Exod.** Ideo magis dilecti ſicut mercator magi di- **igit res, que carē emit.**

Origenes ut illud exponeret: **Animæ qua-** Adam egressæ ſunt de femore Iacob iuxta lectionem Eusebii. **Sepinguicula perpendit, nōd anima non egredie-** carnem. **diatur de femore vires ſed à Deo creetur. Simili-** & olla. **ter eouidat rat circionem Adic: citoim crea-** nō autē. **ā uileſi: ait. Nunc ex oſib; mei, & caro** anima. **de carne mea. Sic et quod carnem illi dedit &** olla: caro: ego illi de mea tribui & olla. **Sed** **v. v. ulem dicentes mihi Adam. Siis de tuis oſib;** agnouifſi. **& carnem de tua carne ſenſiſi. ut nō** intellexiſſi etiam anima ſeu etiam anima proceſſiſſe- ſe enim omnia que in te etiam tradidisti Cur non etiam anima? Quidquid pertinet ad corporis da- **poit. ſed non quod anima tangit, etenim fo-** lus Deus eam creat, & corporis iam diſpoſitio & organizato infundiſſe ut nullam habeat homo in eius creacione patiem̄ quamvis ille ſit, qui materiam adminiſſret, ex qua corpus efforma- **Ez. os de oſib; suis, & carnem de carne sua,** non tamē animam tribuit quam Deus creabit, pro corpore. **Ez. iam organiſſat, largire quod-** tum luſbet corporale, ſed animam preiſosam non illam tribuit ſi namque illam largitus fuerit, quid tibi ſupererit?

D. Aug. Ex his eam collige nequiciam cum D. Aug.

quitam vili pretio distrahis animam? **Quanta** iniquitas. **& quād legenda peruerſitatis ut ani-** **mam quam Christus noſ ſanguine redemit luxu** Tom. 10. **fui que proper vnius momenti delectationem** in celo vendat. **Vero nimium plangenda,** enforanda conditio eſt, ubi cito praeterit quod de- **lecat. & manet sine fine quid cruciat. & Cum Pro. 7.** igitur hoc ita nō, ait Spiritus d. **Nunc ergo fili-** mi audi me, & attende verbum ora mei, ne ab- **ſtrahatur à vijs illius menti tua neque decipiaris** ſemini eius. Attende quia ratione vitas.

Iacuī eſt, quod nobis dixit Apoſt. **Videtis** quonodo cauē ambuletū, nec quād imp̄ſientes, **fed ut sapientes.** Veūm in quo petui vi oſte- **damos, nos eſſe ſopieates i ſedimentes tempus,** quoniam dies mali ſunt. Tempus veſcidissimum, **ut incipiunt diabolο, monſo, carnique de-** ſeruisti: illud ſtude conquirere, illud redime- **re anima tua proficiat, nec illi fidat; non eſt** enim ſeruari illo dolofor, qui que amplius ſtu- **deat Domino ſuo illudere, illumque fugere,** quād tempus. Hoc interpetator eum indicare **hi vobis: quoniam dies mali ſunt, in SS. lit-** teris malū aliquando ſignificat illuſorem, **quodam loco Christus diuitias appellat ma-** las mammonam iniquitatis, diuitias iniqui- **tatis, reque alio loco eadē vocat fallaces,** ut doctat D. Gregor. Fallaces diuitias, decepto- **Lue. 16.9** ria diuitiae; hoc etenim mali habent inter alia huius virg. diuitias, ait D. Greg. ut ſint Hom. 15. **fallaces, & quanto ſecurius tibi illas pretendit, in Euang.** rāntō ī dō ſoſis decipiunt: ibi tibi perit na- **Matth. 13.22.** cogias excedit tibi ſidelior teque deforſit pa- **tillo nudorem.**

Quantū coniicio meminit Apoſt. Paul. hi- **stor. Baltazar: hic bellum mouerunt Medi & Infausta** Perla: ipſe vero in Babylone fecerunt nihilque Baltazari timor, morabatur, & quatenus offendiceret tū mori, non ſolem, non timore ſe inimicos, ſed eos ex- ſubilare, eoram illam inſtruxit oſipara, ad quā **cunctos nobiliores ſibi que familiares inimicavit,** efficiens ut ſi primum excelleret in feruſis, **vino vafis, eo vſque ut ſacra non verecuerit vafa** polluere, que pater eius & aius Nabuchodono- **ſor attulerat templi Hieruſalem predatores,** huic rotu innitebatur quodciuſi ciuitatem ſuam credet in expugnabiliori: cē quod ab impe- **tuolo cingereſtor Euphrate, ipſe vero cunctos** ſuſtulifer pontes per quos tranſire poſſet ini- **micus, videbat nullas hostibus eſſe ſcaphas,** nulla nauiculas; deinde quod vrbis illa praeter

R. R. 2 fluminis

fluminis propugnaculum turbibus esset misque premunita; ita ut & tentarent inimici natando transuadare, nullo negotio quis pressocentur.

DAN. 5. Cuni iam securus conquiesceret, apparet scribens manus haec verba. *Mane. Thecel, thares, id est numerus, pondus, divisio. Numerus, quia Deus, interprete Daniel, dies tuos numeravit, & hic tibi lucet ultimus, etenim hac nocte tibi, moriendum, neclorem videbis orientem. Pondus, appensus es in statu, & inuenitus es minus habens. Divisio, regnum tuum Medis Persique diuidetur te circuallanibus. Bone Deus, quod se Regis fidebat tutorem, & suis se posse omnitemora formidine, delicia, etnisque vacare, dies illi terminantur, numquam certior erat vitam suam esse optimè praemunitam, & ecc. eum non apprehendit ultima. Quomodo factum est hoc? refert D. Tho, missum à Deo ventum exiguum sicut tempore diluvij, quod fluminis aquas exsecavuit, flatus, totam illam consumpt aquarum congeriem, cui, et maximis virtibus suis confidebat, unde pēde sicco ad ciuitatem accedere potuerunt inimici, sicut de facto accesserunt ceterumque ciuitatem.*

O Christiane, quam te securum viribus tuis & tua credis adolecentia, O Matrona, quam te securam corporis, vultusque arbitratris elegantiā. O vir nobilissime, quam iudicas ibi non timendum, cum tantā seruorum, medicorum, & deliciarum turbā muniaris, et quasi mortem irideas, eiusq; omnem procul à te memortiam abiicias, & quasi pedibus tuis prostratam, aspernas: nec non in longa tempora rationes tuas inflirias, magnitudi ne annorum numerum credens superesse. Nunc dum minus, hoc cogitas, aduentu potest Dei flatus, febricula, regula de testo decidens & subitus in terram casus opprimens inopinatum, time, tibi prospice, salua te, peccata fuge, & peculia, perpende dies esse fallaces, annos deceptios, & quoniam tibi videatur quod arcta tua e corporis valetudine multi sint: perpetuā, ramen hominis infirmitate, nunc, nunc inquam mori potes & perire in sempiternum.

*Opus. 20.**L. 3. 6. 7. de
regim.
prince.*

§. 8. Qui non fugit occasiones tentat Deum secundum doctrinam S. Augustini, nec debet absoluī.

IN hac doctrina fundatur illa sapientium 21. **1.** heologorum dicentum: Confessarium non posse penitentem absoluere, quantumlibet se prodidit contritum, qui proximam habet & patet causam occasionem, nec illam efficaciter & in effectu, cum possit deserit. Non deberille proximam absoluī qui domi sua retinet eam, cum qua femel & bis, immo sepius Deum offendit, nisi illam expellat, quantumvis proponat & spondet ad vomitum se minime redditum, quod que suis fidat propositis, dicatque diuinum spiritu subiidium. Nec ille, qui cedit suis bona, retinet aliena, & alias promissa se restituturum, nec tamē restituit. Licet dicat, quod domum rediens illa restituit: nec ille qui circumquaque non rescidit ingressum in talem vel tamē domum, ubi moratur illa, qua soler illi est lapis offensionis dominū ingredienti cuius conformatio miserabilius corrut, quam D. Petrus ad collig. quoniam ancilla, domum ingressu Pontificis quamvis willi verbis & iuramentis constantiam fidemque pollicetur.

Hanc dedit rationem D. Augusti, doctrinā **Lib. 22.** quadam subtiliori, statuens hanc propositiō **contra** nem, quandocumq; quis se potest à peccato libe **Faust.** rare, fugiens occasionem, vel illam defenserit, nec **1 om. 6.** vult, sed in illa permaneat, dicendo: diuinō consilio subiidio: me Deus custodiet, firma statui **II.** Deus nō proposita indubiē ieruandat tentat Deum, & sine est tentat necessitate, sine causa petri miracula illa vero serdus clusa ratione à Deo perere, est tentare Deum, vt ipse Dominus ostendit in responsu dato Satane pertenti, vt de pinnā templi se precipitare. Deo filius, quod Angelos suos mittetib; sibi custodes: sic enim illi respondit: **Non tentab; Dominū Deū tuum.** Hac doctrina respondet heretico Mani. **Matt. 47.** chro Fausto: pertrax hic errores defendebat Manicheorum, quorum unus, & non minimus, hic erat, quod vete: is testamenti Deus malus esset similliter, quos ipse habebat sibi amicos, esse nebulones: quia vero primus fuit Abraham, **III.** animo conatus est blasphemō probare Abraham Abrahā fratre hominem peruerit, malisimbatum mox à Fausto ribus multisque viriis notatum reprehensione accusatus dignissimā ad huius confirmationem eius ab Augu- opcta perpendit, atque incontinentie accusat, finito in quod

